СВОБОДА — SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

РІК XLIX. Ч. 186. Джерзі Ситі, Н. Дж., четвер, 14-го серпня 1941. | No. 186. Jersey City, N. J., Thursday, August 14, 1941. VOL. XLIX.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ. Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. 4-0807. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016. THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE.

ПАЛАТА ПОСЛІВ УХВАЛИЛА ПРОДОВЖЕННЯ ВІЙСЬКОВОЇ СЛУЖБИ ДО ПІВТРЕТЯ РОКУ

ВАШИНГТОН. — З великою небезпекою для відкинення внеску про продовження військової служби, бо 203 голосами проти 202, палата послів ухвалила законопроєкт про продовження військової служби до 2 і пів. років.

Голоси були так збалянсовані, що спікер Рейборн зарядив поновне голосування, котре випало так само, як і перше.

Ухвалений законопроєкт покривається майже в цілости з тим, що його ухвалено в сенаті; менші поправки відправлено до поновного голосування в сенаті. Проти того законопроєкту голосувало 133 републиканців, 65 демократів і чотирох членів менших партій; за ним було 182 демократів і 21 републиканців. Голосовання попередила дуже оживлена й бурхлива дискусія між републиканцями й демократами.

ВАШИНГТОН НЕ ЗДИВОВАНИЙ СКОКОМ ФРАНЦІЇ ДО НІМЕЧЧИНИ.

ВАШИНГТОН. — Історична заява маршала Петена, що Франція всеціло буде співпрацювати з Німеччиною в цілі встановлення „нового ладу" на европейському континенті, цілком не заскочила американський уряд. Нова доба німецько-французької співпраці й піддержка Франції Гітлєра у його війні з Советським Союзом, це великі удари для американської політики, однак не несподівані. В офіційних американських кругах такий оборот французької політики викликав чимале заклопотання, однак є всі познаки здогадуватися, що Америка буде поступати дуже обережно. Покищо, нема мови, щоб Америка зривала дипльоматичні зносини з урядом Петена. Для Америки є найважніщими ці питання: чи нова французько-німецька хв[illegible]співпраці" віддає німцям Дакар, й чи французька фльота залишиться дальше в руках Петена. Департамент стейту жде нетерпеливо відповіді на ці питання від свого амбасадора у Віші.

ҐОВ. ЕДИСОН ПРОТИ ФЕДЕРАЛЬНОЇ КОНТРОЛІ В СТРАЙКУЮЧІЙ ФАБРИЦІ.

ТРЕНТОН (Н. Дж.). — Чарлс Едисон, ґовернор стейту Ню Джерзі, заапелював до 16,000 страйкуючих робітників в Керні, Н. Дж., щоб вони закінчили страйк і тим самим виступив проти пропонованої передачі контролі над фабрикою федеральним властям.

Його інтервенція прийшла саме тоді, коли у Вашинґтоні полк. Ф. Накс домагався передачі контролі над корабельними ярдами в Керні департаментові маринарки. Ґов. Едисон заявив, що таке передання фабрики під опіку федеральних властей не булоб згідним з завданнями краєвої оборони.

ДАЛЬШІ ПОГОЛОСКИ ПРО КОНФЕРЕНЦІЮ РУЗВЕЛТА З ЧОРЧИЛЕМ.

ВАШИНГТОН. — Це, здається, перший раз в історії Злучених Держав Америки, що американський нарід від трьох днів не знає, що діється з його президентом, бо від трьох днів ніхто не знає, де є президент Рузвелт. З Лондону повідомляють, що й премієра Чорчила нема в міністерстві заграничних справ, і це посилює здогади, що оба державні мужі таки конферують зо собою десь на Атлянтику. В сенаті кружляють поголоски, що сенатор Листер Гил мав сказати, що він знає цілком позитивно, що Рузвелт стрінув Чорчила. Мовчить про загадкову відсутність президента також і секретар стейту Гол. Він сказав лиш, що заяви конґресменів Шафера з Мішіґану й Шорта з Місурі, начеб то Анґлія домагається, щоб Америка увійшла у війну, бо інакше Чорчил погодиться з Гітлєром, — не мають жадної підстави правди.

ПРИГОТОВЛЯТЬ УСУНЕННЯ НІМЕЦЬКИХ ПІЛЬОТІВ З ПІВДЕННОЇ АМЕРИКИ.

ВАШИНГТОН. — Американський уряд приготовляє широкий плян, щоб заступити пільотів-німців, занятих в цивільному летунстві в Середній і Полудневій Америці. Їх місце занялиб самі південно-американці, вишколені в Злучених Державах Америки. Бо присутність німецьких летунів понище Ріо Ґранде уважається потенціональною небезпекою для Панамського Каналу, а тим самим і для цілої Північної Америка. Виконання пляну, котрий проводитимуть в життя департаменти війни й стейту, коштуватиме $1,500,000; воно почнеться в грудні.

ДАЄС ДОМАГАЄТЬСЯ УСУНЕННЯ КОМУНІСТІВ З ФЕДЕРАЛЬНИХ УРЯДІВ.

ВАШИНГТОН. — Конґресмен Мартин Даєс, голова комітету для розсліду не-американської діяльности, знову висловив домагання в палаті послів, щоб президент Рузвелт усунув комуністів з федеральних урядів. Він говорив, що „сотки комуністів, деякі на дуже високих становищах", являються перешкодою до швидкого збро́єння краю. Забираючи голос в дискусії над продовженням військової служби, Даєс сказав, що „президент ніколи не зуміє приготовити державу та задержати демократичну форму правління, аж доки не вичистить порядно дім". Даєс заатакував Еміля Левера, який був занятий в ОПМ за річною платою $5,600. Згаданий урядовець має бути ярим комуністом.

ГОЛЯНДСЬКА ІНДІЯ СПОДІЄТЬСЯ БРИТІЙСЬКОЇ Й АМЕРИКАНСЬКОЇ ПОМОЧІ

З Яви, Голяндська Індія, повідомляють, що американський і британський уряди дали повну запоруку голяндцям, що на випадок нападу на їх територію, вони одержать всебічну піддержку. Деякі з голяндських високих достойників навіть натякають на тайну угоду між трьома державами, одначе вони не виявляють нічого про американсько-британсько-голяндську співпрацю. Здогадуються, що ґен. Генрі Б. Кляґет, шеф американського летунства на Филипинах, випрацьовує детальні пляни такої співпраці.

НІМЦІ НЕ ВІДДАДУТЬ МАЄТКІВ ПОЛЬСЬКИМ ДІДИЧАМ НА УКРАЇНІ

Нюйорська польська преса розписується з жалем, що німці поступають дуже дволично й облудно з польським народом. З одного боку, пише ця преса, німці накликують поляків до проти-большевицького походу, даючи їм дуже загальникові обіцянки, а з другого поступають цілком інакше. Як доносять ці ґазети, до Ню Йорку наспіли вістки з Польщі, що німці рішучо відмовляються звернути маєтки польським дідичам в Західній Україні, котрі були забрані большевицьким режімом в 1939. році. На всякі просьби польських дідичів, німці мають відповідати, що „шкода й заходів, німці за це не воюють, щоб звертати маєтки польським дідичам". Подаючи цю новинку, польські ґазети пишуть, що це нічого дивного, бо завданням німців є цілковито знищити польський нарід.

ПОЛЬСЬКИЙ ҐЕНЕРАЛ ВЗИВАЄ СЛОВЯНСЬКІ НАРОДИ ДО БОРОТЬБИ З ГІТЛЄРИЗМОМ

З Москви повідомляють, що на все-славянському зібранні виголосив рівнож промову польський ґенерал Маріян Янушайтіс. Закликаючи всіх славян до отвертої боротьби проти Німеччини, Янушайтіс вихвалював польсько-большевицький союз та політичний ґеній ґен. Сікорского. Дякуючи червоній армії за це, що вона так геройчно беться проти німців, Янушайтіс закликав поляків вступати в польську армію, котра твориться в Росії. В апелі до всіх славян, Янушайтіс ані словом не згадав за українців, начеб то вони й не належали до славян.

БЕРЛІН ГОВОРИТЬ ПРО ЗАХОПЛЕННЯ ПРАВОБЕРЕЖНОЇ УКРАЇНИ

Берлінські воєнні звідомлення говорять, що фактично ціла правобережна Україна знаходиться в руках німців. Правда, на тій території знаходиться ще велика частина советського війська під командою маршала Будьонного, але те військо розбите, розпорошене і веде не плянову, тільки підїздну війну. Німецькі моторові частини, йдучи вздовж Дніпра, пробились аж до берегів Чорного моря, на схід від Одеси. Внаслідок того Одеса вже є окружена зо всіх сторін. Німецькі збройні сили, кажуть німці, контролюють майже цілим Дніпром. Лиш у великім заломі Дніпра, на малім відтінку, залишились советські реґулярні відділи, кажуть вони.

СОВЄТИ КАЖУТЬ, ЩО НА ФРОНТІ „ПЕРЕДИШКА"

Советські звідомлення говорять цілком що інше. Вони кажуть, що в останнім дни на фронті запанувала певного роду „передишка". Бо німецька офензива витратила свою силу на оборонних советських лініях і тепер мусить знов зачерпувати сили. Советські звідомлення говорять далі про позиції на старих місцях, себто довкола Києва, під Коростенем, Білою Церквою, а на півночи — під Смоленськом, Столцами і в околицях Ленінґраду.

АНҐЛІЙСЬКА ПОВІТРЯНА ФЛЬОТА ЗНОВ УДАРЯЄ

Анґлійська повітряна фльота, яка впродовж пару днів сиділа тихо, тепер напала на німецькі території з небувалою досі силою. Вона виконала дотепер найбільший наїзд на ріжні німецькі міста, зокрема на Кольон. Також бомбардувала стратеґічні німецькі пункти в північній Франції і Бельґії.

ПОВІТРЯНА КАТАСТРОФА З АМЕРИКАНСЬКИМИ ЛЕТУНАМИ

В Анґлії, в неозначенім місци, сталась повітряна катастрофа, яка потягнула за собою життя 22 летунів серед них 7 американських. Ті летуни займались тим, що перевозили з Америки до Анґлії готові воєнні літаки. Анґлійський уряд не подав дочних даних про ту катастрофу, щоб не дати бажаних інформацій свому ворогови.

КРАЩІ НІЖ СТУКА.—Американські бомбовики, вироблені підприємством „Брустер Еронотикел Ко.", що їх недавно пробовано з летнища в Нюарку, Ню Джерзі, літають скорше й справніше, ніж звісні німецькі бомбовики, звані „Стука".

ФРАНЦУЗЬКИЙ УРЯД В ВІШІ ПЕРЕХОДИТЬ НА БІК ГІТЛЄРА

ВІШІ. — Голова французької держави, маршал Петен, виголосив через радіо промову, в якій вияснив докладно, в який бік склонився його уряд. В нарадах, що відбулись кілька днів тому, французький уряд рішив перейти на отверту співпрацю з гітлєрівською Німеччиною і співпрацювати в напрямку затвердження того політичного ладу, який укладає в Европі Німеччина. Петен водночас звертався до Америки і просив, щоб та його зрозуміла. Франція від віків кровавиться в війнах, які десяткують цвіт її молоді. Так далі не може бути. Вона мусить співпрацювати з вищими силами. Водночас маршал Петен заявив, що відтепер влада уряду не випливає здолу, тільки згори, себто від нього. Він віддаватиме її тим особам, яких уважатиме відповідними. Цей раз він майже всю владу зложив в руки адмірала Дарляна, який виразно піддержує думку, що треба співпрацювати з Гітлєром. Петен закликав своїх співгромадян до солідарности біля уряду. Бо побита нація може врятуватись від цілковитої загибелі лиш тоді, коли в середині є зєдинена, казав він.

ЗАНЕПОКОЄННЯ В ЛОНДОНІ.

ЛОНДОН. — Анґлійські кола виразно занепокоєні тим, що сталось в Віші. Промова Петена недвозначно вказує, що французький уряд в Віші рішився на повну співпрацю з Гітлєром, а навіть рішив в себе запровадити чистокровний фашизм. Тепер треба сподіватись найгіршого, а саме, віддачі з боку Франції її фльоти Гітлерови, а також відступлення до диспозиції німцям французьких африканських кольоній. Одинокою надією, що так не станеться, залишається лише ґенерал Вейґан, що виїхав на своє становище до північної Африки день перед міністеріяльними нарадами, на яких повзято те рішення. Та є голоси, які не радять покладати які небудь надії на ґенерала Вейґана, бо він підчинений Дарлянови і зробить все, що той прикаже. Це був лише тактичний маневр з боку уряду в Віші, щоб скорше вислати Вейґана до Африки і тим зробити враження, начеб він з тим не годився, кажуть деякі кола.

БУРЯ РОЗВАЛИЛА СТАТУЮ ПЕРШИНҐА.

ВЕРСАЙ. — Велика буря, яка шаліла в перших днях цього тижня в Франції, струтила з педесталу статую ґенерала Першинґа, яку поставив в Версаю французький уряд в 1937. Статуя була зроблена з ґіпсу і розбилась на куски. Дехто уважає це за поганий знак.

ЯПОНІЯ ДІСТАЛА ЩЕ ОДНУ ПЕРЕСТОРОГУ.

ТОКИЮ. — Японський уряд дістав від урядів Британії і Америки ще одну рішучу пересторогу, щоб не пробував захоплювати Тайлянду. Ту пересторогу доручили японському урядови британський і американський амбсадори. Вони виразно сказали, що коли Японія зробить один крок в напрямку захоплення Тайлянду, то оба названі краї зо свойого боку безпроволочно зроблять подібний крок, щоб ту аґресію спинити.

АМЕРИКАНСЬКІ БАЗИ В ВЛАДИВОСТОЦІ.

ТОКИЮ. — Представник японського уряду заявив, що є поважні побоювання в Японії, що Америка, яка посилає тепер свої воєнні засоби до Совєтів, фактично посилає їх до Владивостоку, щоб там зробити для себе бази проти Японії. „Владивосток готов стати для Америки першою оборонною лінією", сказав цей представник японського уряду.

СПОДІЮТЬСЯ АНҐЛІЙСЬКОЇ ІНВАЗІЇ КОНТИНЕНТУ.

МОСКВА. Советська урядова ґазета, „Правда", написала статтю, в якій говорить, що „є всякі дані думати", що вже в короткому часі анґлійська армія зробить мілітарний випад на европейський континент, щоб заатакувати німців зо заходу.

ВИПОСАЖЕННЯ ПОЛЬСЬКОЇ АРМІЇ.

ЛОНДОН. — Польський премієр Сікорскі заявив, що услівям створення польської армії в Совєтах було те, що та армія мусить бути узброєна в найкращу і наймодернішу американську зброю. Супроти того дехто твердить, що поміч, яка тепер поплила з Америки до Совєтів, це фактично зброя для польської армії.

В анґлійських урядових колах говорять, що та армія не може виносити більше, як 50,000. Колись вони думали, що можна створити армію зложену з 200,000 вояків. Опісля спустили на 150,000, пізніше на 100,000, а тепер говорять про 50,000. Та вже дехто спускає ще більше те число і каже, що фактично та армія не може виносити більше, як 25,000.

НІМЦІ ЗАЛИШАЮТЬ КОЛЄКТИВНІ ХОЗЯЙСТВА.

ШТОКГОЛЬМ. — Кореспондент шведської ґазети „Даґенс Ниґетер" доносить, що німецька влада в занятих советських околицях задержує комуністичний устрій і не дозволяє людям відлучатись від колхозів та ділити землю на індивідуальні господарства. Німецька влада пояснює це тим, що не хоче довести до економічного замішання.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily).
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays by the Ukrainian Press and Book Company, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 3, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Письменний текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед появою числа, в котрім оголошуючий хоче мати своє оголошення.

За оголошення редакція не відповідає.

З Канади належить псилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

Як Треба Порозуміння, То Хіба Щирого

Польський нюйорський щоденник „Нови Свят" знову заговорив про потребу польсько-українських розмов про взаїмні відносини між цими двома народами. В одному зо своїх останніх чисел цей щоденник дає цій пропозиції знову своє чергове благословенство у передовій статті, підписаній ініціялами свого начального редактора, П. П. Йолєса:

„„Є це проблєма незвичайно трудна й замотана, але не менше важна. Факт, що серед українців в Америці й Европі настав дуже поважний розлам за виразну й засадничу орієнтацію, облекшує нам найдення відповідного напрямку й відповідних представників." (Під „нами" пан П. П. Йолєс розуміє поляків.)

Проти першої частини цього твердження нема що багато виступати, одначе радість поляків зприводу орієнтаційного розламу серед українців не можна назвати великою заохотою для українців говорити з поляками. Власне цей факт розламу може унеможливити такі розмови з поляками. Якраз розлам утруднює кожній українській партії розмови з поляками.

Ще поважнішим арґументом проти таких переговорів являється донесення згаданого „Нового Святу" в тій самій статті, що мовляв вона знає „з добре поінформованих жерел", що „під теперішню пору в Лондоні вже йдуть пробні розмови між поляками й українцями для найдення спільної лінії й підстав для реґулювання відносин у майбутньому". Якщо ці жерела справді цим разом добре поінформовані, якщо в Лондоні йдуть справді якісь переговори в справі польсько-українських відносин, то чейже українці в Америці про такі переговори знали би. Колиж українці про них не знають, то з цього можна вносити, що або таких переговорів зовсім нема, або що ті переговори не є зовсім поважні; себто що їх ведуть на приватну руку якісь з ніякою поважною ґрупою незвязані одиниці. Внаслідок того такі переговори й не можуть мати ніякого поважного наслідку.

Самий „Нови Свят" у тій самій статті й подає власне приклад одних таких несеріозних спроб: „Підчас свого побуту в Ню Йорку ґенерал Сікорскі дав вивід українському місячникові „Трайдентові". Є річчю знаменною, що ні один польський часопис в Америці поза „Новим Святом" не присвятив тій розмові уваги".

Якщо пробні розмови між поляками й українцями, які мовляв ведуться в Лондоні, були заініційовані так само несеріозно або коли поляки почали такі розмови не зо справді щирого бажання найти дорогу співжиття українців з поляками, але просто тому, бо їм здавалося, що при розламі серед українців полякам найлекше з українцями говорити, то й не можна дивуватися, що з таких переговорів не може вийти ніщо інше, хіба, як це каже польський жарґон, „ніці".

НІМЕЦЬКО-БОЛЬШЕВИЦЬКИЙ ФРОНТ НА УКРАЇНІ

НЕЗДАРНІСТЬ НАЧАЛЬНОЇ КОМАНДИ ЧЕРВОНОЇ АРМІЇ.

„Коли поведемо на карті України прямовісну лінію з Києва на полудне, то вона попаде на саму Одесу, над Чорним морем, і виноситиме кругло 400 миль. На середині цеї лінії знаходиться історичне українське місто Умань (знане з виступів гайдамаччини й коліївщини), де чотири-пять днів тому йшли завзяті бої. Згідно з комунікатами німецької начальної команди, Умань від кількох днів вже в німецьких руках. Отже, тим робом німці вбили клина в армію Буденного не тільки під Білою Церквою (знана з побід Хмельницького над польськими королівськими військами у війні 1648-49), але також під Уманем, по середині між Києвом і Одесою.

Від Орші аж до Києва, Дніпро пливе прямо на південь; щойно від Києва він закручує на південний схід, а над його берегами положені такі більші і менші міста України: Переяслав (знаний з угоди, підписаної Хмельницьким і московським царем Олексієм в 1654), Канів (де на узгірях похований Шевченко), Золотоноша (на Лівобережжу), Черкаси, Кременчуг (на лівому березі Дніпра), Верходніпрянськ і Дніпропетровськ. Від Дніпропетровська Дніпро знову звертає на південь, і пливе прямо аж до Александровська, а звідтам знову повертає на південний захід і біля Херсону впадає в херсонський залив Чорного моря, 120 миль на схід від найбільшого українського чорноморського порту, Одеси. В тому величезному закруті Дніпра, від Уманя до Дніпропетровська, лежить Правобережна Україна з її безчисленними багацтвами, хлібом, залізною рудою й Дніпрельстаном.

Як виходить з німецьких комунікатів, німецька армія не задержалася в Білій Церкві й в Умані, а продерлася на схід, до Дніпра. Від Білої Церкви є всего 100 миль до Дніпра (Канів), а від Уманя 160 (Черкаси). Отже цей клин вбитий німцями в армію Буденного, це величезний стратеґічний прорив, котрий поставив в небезпечне становище столицю України Київ і Одесу. Що більше, не тільки цей клин торощить цілковито всю червону армію на Правобережній Україні, але він промощує шлях німецькій армії в Лівобережжа, в напрямі Харкова. Бо німці перейшли вже Дніпро, біля Канева або вище на північ, і починають розвивати свої позиції на лівому березі Дніпра. Ціллю німецької армії є безсумніву заняти чимскорше угільний Донецький Басен, а в парі з тим відрізати цілу Україну, з Кримом, Чорне й Азовське моря від середньої европейської Росії. Якщо цей маневр поведеться німцям, він принесе згубні наслідки для дальшої оборони Совєтського Союзу. Напевно німці не відважилисяб на такий смілий будь-що-будь прорив, колиб бачили можливість якогоїсь енерґічної акції з боку ґенерального штабу червоної армії.

—о—

За сім тижнів війни, московське червоне командування не зуміло повести плянованої проти-атаки. Коли не брати під увагу намагання Тимошенка проти-наступати під Смоленськом-Вітебськом, і Могилевом-Рогачевом, то за цілу війну большевики не зробили ні одної поважної проти-офензиви. Правда, що вони здержали німецький наступ на кілька днів, однак большевицькі „ножиці" ніколи не замкнули більшого числа німецьких панцирних дивізій, що з великим успіхом робили німці з червоною армією. Всякі спроби Буденного протиділати німецькому наступові на Україні під проводом маршалів Рундштета й Кляйста, були дуже бліді й незначні. Це саме можна сказати про спроби маршала Ворошилова на ленінґрадському фронті. Коли мова про начальне командування червоної армії, котре очолює сам Сталін, то воно стоїть понище всякої критики: досі воно цілком не виявило плянованої проти-офензиви.

Всупереч всяким сподіванням, червона армія бореться завзято. Її узброєння, головно повзи та літаки, були також бездоганні. Крім того, чисельно большевики значно перевищали німців. По стороні совєтської армії були ще такі додатні елєменти, як: знання терену, свого населення, комунікаційних шляхів, і пр. Значить, були всі дані, щоб німців здержати. Та цього не зроблено.

Нема й найменшого сумніву, що начальна команда червоної армії несе повну відповідальність за безсильність супроти німецького наступу. А може будемо більш справедливими, коли скажемо, що ще більш винуватим є сам Сталін, який вже від кількох літ не переставав „чистити" червону армію... Бо справді можна дивуватися, що за такий короткий час німці зуміли так глибоко вдертися, від Перемишля аж на Лівобережну Україну!

Нема й двох слів, що колиб так ведено війну у якійсь іншій, а не московсько-сатрапській державі, то очевидно тому лиху скоро положеноб кінець. Передівсім публична опінія змусилаб начальне командування до направлення помилок, уступлення або й покарання винних. Але того нема в диктаторській комуністичній Росії. Хтож посміє критикувати „непомильного комуністичного папу", Йосифа Віссаріовича Сталіна, який є паном над життям і смертю стероризованих „вільних" совєтських горожан? Якщо це правда, що Сталін нагнав маршала Тимошенка (про це доносила „Юнайтед Прес" з Віші), одного з найздібніших стратеґів, то стає все більш і більш очевидним, чому програє Совєтський Союз і чому він мусить програти.

До тих всіх слабостей совєтського начального командування, треба ще дочислити промислову відсталість Совєтського Союза. Найкращі американські знавці не вагаються стверджувати, часто проти бажань публичної опінії, що вигляди большевиків на здержання німців є надзвичайно малі. Всякі фантастичні комунікати начальної команди Сталіна про проти-наступи викликають ще тільки більш понурий образ того всего, що діється на німецько-большевицькому фронті на Україні, під Москвою й Ленінґрадом.

Навіть ті, що хотілиб сказати кілька похвальних слів на адресу большевицької оборони, не мають відваги цього зробити. Бо висилання все нових тисячів і соток тисяч військ проти німецьких панцирних відділів, на повну смерть, можлива навіть хоробрість большевицького війська, ніяк не оправдують цілковитої нездарности начальної команди, очолюваної Сталіном.

Грецькі письменники шестого віку писали, що українські предки анти, не правилися одним чоловіком, але правила ними загальна народня рада.

КОНКРЕТНЕ ДУМАННЯ

Мову придумали люди на те, щоб нею висказувати свої думки. Кажуть, що до ясного і конкретного висказування своїх думок найкраще надається англійська мова. Видно анґлійці це люди, які вміють краще від інших думати конкретно. Відмінно від італійської мови, яка велику увагу звертає на акустичну приємність, відмінно від французької, яка велику увагу кладе на чуттєву вразливість, анґлійська мова це в першу чергу інструмент висказування своїх думок ясно, конкретно і недвозначно.

Американці також уживають анґлійської мови і також мають звичку уживати мови в першу чергу на те, щоб висказувати ясно свої думки. Конкретність американського думання відбивається на кожному кроці. Вони менше орудують загальниками, а більше стараються вияснити, що під даним поняттям вони розуміють.

Всі анґльо-сакси, наприклад, звертають дуже велику увагу на характер. Але самого слова „характер" вони, відносно, мало уживають. Далеко менше від українців. Ще рідше вони уживають так часто повторювані у нас клясифікації характеру, як „гарний характер", „поганийй характер", „сильний характер", слабий характер", „чорний характер", „безхарактерність" і т. п. Для них ті поняття це пусті беззмістовні фрази.

Коли глибше в них вдуматись, то ті слова дійсно можуть собою уявляти все, або нічого. Ті слова, ужиті в мові, нічогісько не пояснюють другій людині. Бо говоряча ті слова людина вкладає в них такі поняття, які вона сама собі придумала. В слово „гарний характер" вона може вложити таке поняття, яке інший чоловік може уважати за щось погане. Але як довго та людина конкретно не говорить, що під тим поняттям думає, друга людина буде її слухати, а навіть вповні потакувати. Як довго двоє людей буде говорити ось такими многозначними, загальниковими фразами, між ними буде існувати повна згода і гармонія. Але коли вони зачнуть з часом конкретизувати ті свої слова і висказувати, що вони точно під ними розуміють, може вивязатись серед них цілковитий розкол і непорозуміння.

Таке часто трапляється з ріжними політичними ґрупами, чи їх провідниками. Щоб це уникнути, треба точно і виразно опреділяти, що під даним поняттям ми розуміємо?

Нераз може трапитись таке, що якесь неозначене, загальникове поняття ми пояснюємо іншими загальниковими поняттями. Наприклад, хтось раз пояснив силу характеру так: „Характерна людина це та, яка народні справи і любов до свого народу ставить вище своїх особистих справ".

Пояснючи в цей спосіб характерність, на місце одного означеного поняття вставлено аж три нових: „народні справи", „любов до свого народу" і „особисті справи". Бо зновуж, під „народними справами" кожний може в своїй думці уявляти що інше. Так само з „любовою до свого народу" і з „особистими справами".

Тіло чоловіка так збудоване, що лекше горнути рукою до себе ніж від себе. Те саме можна сказати про душу чоловіка. Вона так збудована, що все склонна про себе краще думати ніж про інших і все склонна себе вибілювати, а інших очорнювати. Вслід за тим чоловікови легко „народні справи" в своїй уяві зідентифікувати з „особистими справами" і навіть в своїй підсвідомости прийти до заключення, що особисті справи важніші від народних, бо, мовляв „без мене пропаде справа народня". Інший чоловік може інакше розумувати і може прийти до висновку, що нація складається з одиниць, до яких входить і він сам. Коли усім одиницям добре то добре нації. Тому обовязком кожної одиниці є дбати про своє добро, а в той спосіб, в остаточній сумі, наступить добро нації. Зрозуміло, що знайдуться люди, які „добро нації" і „добро особисте" зрозуміють правильно і поставлять ті цінности в належнім порядку. Але ходить тут про те, що всі ці люди, які про дані справи мають цілковито відмінне поняття, можуть зовсім згідливо дискутувати на тему „народних" і „особистих" справ, а навіть на тему „любови до свого народу", можуть вповні собі потакувати, а проте мати цілком що інше на думці. Та їхня згідливість буде тривати так довго, як довго вони плавають в повітрі, переливають з повного в порожнє, уживають загальникових виразів, і не думають прийти до справжнього порозуміння, не думають перейти від слів до конкретних вчинків. Щойно коли під натиском подій вони таки мусять братись за конкретні вчинки і тоді виринає потреба свої думки і вирази конкретизувати, серед них виринає непорозуміння, а далі сварки, а вкінці гнів: „Я думав, що він такий, а він ось який!"

Анґльо-саксонці, як сказано, подумані поняття конкретизують і точно описують, що

(Докінчення на стороні 3-тій)

АНДРІЙ ЧАЙКОВСЬКИЙ.

ПЕРЕД ЗРИВОМ

Історична повість.

(25)

Вороги Хмельницького лютилися, що справа не так скінчилася, як вони собі бажали. Особливо підстароста Чаплінський та його зять Коморовський засумували. Вони здавна хотіли захопити для себе Суботів, а така добра нагода не так скоро трапиться знову.

— Цьому Хмельницькому хіба сам чорт помагає — каже до Чаплінського Коморовський.

— То треба і нам пошукати собі якогось іншого чорта, щоб нам допоміг, каже Чаплінський. — Суботів гарний кусок і не можна його так з легким серцем забути. Не стало Хмельницького, то й Суботів наш. Та я добре знаю цього чорта, що йому помагає: це його кум і приятель Кричевський. А як нам добре жилося, поки чорт цього полковника не надніс. Це теж непевна птиця і варта булоб підставити йому ногу...

— Перестань! — засичав Коморовський. — Не чіпай Кричевського, щоб він не надавив тобі вазів. Він же під могутньою опікою гетьмана Конецпольського. Скаже одне слово і може з тобою, пане тестю, статися таке, як із Закржевським.

— Всетаки, Хмельницького треба позбутися за всяку ціну.

В тому самому часі Хмельницький гостював у полковника. Балакали собі гарненько за чаркою меду й він засидівся пізно в ніч. Врешті став збіратися до дому. Полковник його не задержував, бо знав, що Хмельницька неспокійна за чоловіка, якого цілий тиждень не було дома. Він жеж пішов у похід і всяке могло з ним бути.

— Богдане, не задержую тебе, але дам тобі з десяток козаків, щоб тебе відвели до Суботова...

— Не треба мені ніякого товариства, тут про татар і розбишак нічого не чувати. Чогож боятися і людей непотрібно трудити. Поїду сам із моїм вірним чурою Степаном і нічого мені не станеться.

Розпрощалися. Богдан поїхав із чурою.

А за ними виїхав десяток козаків із десятником. Хмельницький хотів їх завернути та десятник каже:

— Я дістав приказ від пана полковника, щоб їхати за вами аж у сам Суботів, і я не можу пана полковника не слухати...

Була погідна липнева нічка. Місяць ще не зійшов та ярко світили зорі. Косарі доходили до половини неба.

Повітря було холоднаве, свіжіське, оживляюче. Коні весело порскали і рвалися до бігу скоком, що треба було їх сильно здержувати. Чогож було спішитися? В таку нічку, серед пахощів левадних квітів їдеться дуже любо. Особливо після такої турботи, що тепер її він переходив.

Хмельницький роздумував про те, що сьогодні з полковником говорили. Чиж справді пробудилася в ньому душа, чи справді він спочував козацтву? Чи справді вже надходила пора, щоб підняти грімкий збройний протест проти гнобителів? Що козацтво дістало за те, що проляло стільки крови? Пани окраїнні, ті погані короленята, подуріли з гордощів. Король в них нізащо. Його повязали пактами, цього доброго Володислава! Колиб так він ці кайдани з пактів порвав, короленят приборкав, золоту шляхоцьку вольність знищив і став королем-самодержавцем, тодіб усім добре жилося... А може воно до цього справді йде, як говорив Кричевський. Створиться велика коаліція проти Туреччини. При тому й ми будемо. Розібємо турків, завоюємо Крим, заселимо його козацьким народом. Тоді обернемо всі сили на панів і скажемо цим гордим короленятам: „Слухайте, мосці панове, одного нашого короля, а то ми поробимо вас о голову коротшими!"

Ці думки так його розворушили, що попустив коневі поводи і почвалував уперід. За ним Степан.

Заїхали у невеликий гайок, по середині дороги між Чигирином і Суботовом. Козаки Кричевського дещо відстали, куняючи на сідлах.

Нараз вискочило з корчів кількох гільтаїв. Наші вершники й не зчулися, як здержали їхніх коней за поводи.

— Злази! — засичав гільтай крізь зуби й став Хмельницького стягати з коня. Двох других теж почали його тягнути. Кінь став непокоїтися і ставав дибки.

— Геть, чортів сину! — крикнув Хмельницький і копнув одного в зуби, аж він поточився. Других теж почастував своїм дужим кулаком. Та в цій хвилині наскочили на нього інші, і таки стягнули його з коня, звязали, затулили рота ганчіркою і стали тягнути його в лісок. Те саме зробили й з його чурою Степаном.

І хто зна, що булоб із ними сталося, колиб козаки Кричевського не були почули Богданового крику. Вони вмить прочуняли і добуваючи шабель поскакали туди, відки почувся крик. Надлетіли в сам раз. Почали рубати гільтаїв шаблями й післали кількож на лоно Авраама. Другі пішли в розтіч. Козаки скочили з коней та стали Хмельницького й його чуру розвязувати.

— Добре наш пан полковник прочував, — каже десятник. — Колиб ти, батьку, не був крикнув, то ми булиб прийшли запізно. Ніде правди діти, задрімали... Що нам зробити з цими, що тут лежать? — І копнув одного ногою.

— Оставимо їх тут, а завтра будемо знати, хто це. До хутора вже недалечко буде.

Всі пігнали скоком і невдовзі почулось козацьке гасло: „Пугу! Пугу!" Заспаний сторожний відчинив ворота. Хмельницький передав коня Степанові.

— Спасипі, вам хлопці, що впору наспіли та вирятували. Заведи їх, Степане, між наших козаків та дайте їм повечеряти.

(Дальше буде).

ПРОРОКУЄ. — Шервуд Тевиндер, віцеадмірал і комендант двох американських кружляків, що відвідали Бризбейн, в Австралії, заявив там, що Бризбейн певно буде мати нагоду бачити американську фльоту ще не один раз, поки закінчиться війна,

ЗА ПОПРАВУ МІЛІТАРНОГО ВИШКОЛУ

Щоденник „Венкувер Сон" висказує сумнів, чи теперішній мілітарний вишкіл у Канаді є відповідний. У статті говориться, що по цілій Канаді вишколюється молодих канадійців до воювання. Але їх очікує новий спосіб війни, в якій способи з останньої великої війни під кожним оглядом катастрофально не дописали.

І тому питає цей часопис, чи канадійських новобранців вишколюється до нового роду війни, чи до війни з 1914. р.

Військовий експерт газети „Торонто Ґловб енд Мейл" відповідає на це питання у наступній дуже цікавій статті, на яку правдоподібно дадуть відповідь мілітарні власти.

У тій статті пишеться: „Дуже серіозним фактом, на який мусять звернути увагу канадійці, є те, що вишкіл людей, від яких залежить забезпека і свобода канадійців, не є вишколом для цеї війни. Є це вишкіл для того роду війни, яку ведено давно в минувшині, як наприклад, за часів Велинґтона. Відвідини у котромубудь з канадійських таборів полишать глибоке враження пригноблення в умі кожного, хто бачив або розуміє природу німецької мілітарної орґанізації".

Дальше пишеться там, що коли піти до таких таборів, як Сосекс, Деберт, Велкоршір, Пітевева, Борден, Шайло, Дондерн, або до якого іншого більшого табору в Канаді, то побачиться, що вишкіл інфантерії або артилерії є призначений для такого роду війни, яка давно на все проминула. Коли хтось подивиться до часописів, то побачить там образці одушевлених молодих людей, що скачуть понад мнимі рови, атакуючи дико баґнетами. Наслідком такого вишколу може бути певна і наглa смерть в активній службі. За словами критика теперішні канадійські способи вишколу доведуть до траґедії, а не до побіди.

У Канаді є найбільші на цілім світі природні ґрунти до вишколу. Одначе в Канаді вишколюється війська в обмежених таборних просторах, а навіть у теперішні гарячі місяці громадиться вояків у виставових будинках і старих фабриках, гейби канадійці жили в густо заселених европейських осередках, де недостає отвертих просторів.

На гадку того критика, у тих цінних літніх місяцях канадійська армія, почавши від шефа ґенерального штабу, аж до наймолодшого новобранця, повинні жити під голим небом і повинні бути в русі, безнастанно в русі. Це є війна руху. Це є війна нищачої скорости. Це є війна такого поспіху, про який узброєні сили перед тим ніколи не мріяли. І яким чином, пишеться дальше, може ґенеральний штаб сподіватися вишколювання людей до такої війни, держачи їх тиждень у внутрі, а тиждень зовні в тім самім просторі і завертаючи їх кожної ночі назад до тих самих квартир, добре виеквіпованих для обмивання, в обширні кухні, залізні ліжка і навіть у всякі причандали для вживання електричних бритв.

Тому, щоб способи вишколу відповідали дійсности, радиться в згаданій статті передусім забрати бодай половину ґенерального штабу з Отави. Замкнена урядова атмосфера не є місцем, щоб натхнути ґенеральний штаб почуттям енерґії, рухів і простору. Ніщо не скріпляє так духа кожного офіцира як почуття свободи, яке проявляється в звичайнім собі шатрі або хатинці, де він має лиш необхідні запотребування своєї високої професії і стається частиною найбільше зворушаючої людської орґанізації.

Одначе, кажеться дальше в згаданій статті, якщо канадійські способи вишколу мають бути змінені, то ніщо в цілій Канаді не потребує такого негайного звернення уваги як скинення з себе оков військових підручників, що пережилися. Не вистарчає кидати відвічальність на ґенеральний штаб, бо над ґенеральним штабом є міністер краєвої оборони, а над міністром краєвої оборони премієр міністрів".

Кінчиться стаття словами, що ніхто з думаючих вояків, живучих поза Отавою, не буде заперечувати факту, що ті завваги є вірною характеристикою положення. Ніхто з тих вояків не буде заперечувати факту, що продовжати неодну з пережитих точок у програмі вишколу, є майже злочином.

ФОНД КОНҐРЕСУ АМЕРИКАНСЬКИХ УКРАЇНЦІВ

На фонд Конґресу Американських Українців зложили дальші жертви:

Злучені Українські Товариства, Лакавана, Н. Й.	$ 10.00
Передтим проголошено	5,034.60
Дотепер зібрано	$5,044.60

* * *

ФОНД ДОПОМОГИ УКРАЇНСЬКИМ ЗБІГЦЯМ І ІНШИМ ЖЕРТВАМ

Збірка на заручинах в домі Миколи і Серафими Ґуралів в Ню Йорк, Н. Й.	$ 7.00
Ева Чарнецька, Левістон, Монтана	5.00
Збірка на срібнім весіллю Григорія і Розалії Олійник в Лі Сентер, Н. Й.	5.65
Товариство ім. Олени Пчілки, коляда	25.00
Місцева Українська Національна Рада, Скрентон, Па., датка	10.00
Народня Воля, до пересилки на харч і одіж для учнів української гімназії в Моджанах, біля Праги, Чехословаччина	250.00
Разом	$402.65

Степан Корпан,
касієр Українського Конґресового Комітету.

КОНКРЕТНЕ ДУМАННЯ

(Докінчення зі сторони 2-гої)

під ними, чи їхніми прикметниками, треба розуміти. Вони просто вичисляють всілякі можливі ситуації з життя чоловіка і радять кожному себе запитати, як саме серед тих ситуацій він поступає? Щойно опісля вони приходять до заключення, чи в когось характер „гарний", чи „поганий", „сильний", чи „слабий" і т. п.

В нас добре булоб також ті поняття точно означувати. Бо хіба в нас не лучається таке, що про патріотизм, ідеалізм, любов до свого народу і т. п. говорять люди, які цілком не відзначаються тими прикметами? Тому добре булоб перевести в себе на перший початок такий „квиз":

Чи любите ви свій рідний край? Чи під „рідним краєм" ви не уявляєте часом собі якогось гарного окруження, наприклад гарного садка, в якім ви колись відпочивали і споживали смачні страви? Чи не тужите ви часом за тими матеріяльними вигодами звязаними з садком і стравами? Якби ви той садок і ті галушки дістали в якімсь іншім краю, чи ви далі думалиб про свій рідний край? Чи не тужите ви часом за тою суспільною позицією, яку ви мали в старім краю? Чи почуття нижчости в новім краю не є часом причиною отої вічної туги за рідним краєм? Чи ви справді симпатизуєте з терпіннями ваших братів? А може ви часом симпатизуєте сами з собою, бо уявляєте себе самого в тих терпіннях? Багато людей плаче над домовиною іншого чоловіка, бо себе уявляють в тій домовині. Чи ви справді хочете помогти терплячим братам, чи може хочете лиш зробити троха галасу і задовільно закінчити: „Я хотів помогти, але ніхто мене не послухав"? Чи справді ви розріжняєте особисті справи від громадським? Чи не ведете громадських так, що ніколи не спускаєте з ока своєї особистої карієри?

Такі і їм подібні питання повинен ставити собі в дусі кожний чоловік і на них мужно, без самовибілювання собі відповідати. Бо треба зазначити, що ніхто з нас не є святий. Ми є смертні люди, з хибами. Один має таку хибу інший іншу. Але про ті свої хиби кожний чоловік повинен добре знати. Тоді він могтиме їх бодай троха контролювати. А понадусе, не буде сам себе в своїй душі дуже ідеалізувати, а вслід за тим прибирати позу якогось високого морального цензора й інших тяжко критикувати.

Ледви чи можна знайти якусь кращу прикмету характеру, як призвання своєї власної хочби і прикрої хиби. Таке призвання родить вирозуміння до інших й кладе основу до спільної корисної праці.

ВІДЗНАЧЕННЯ.—Пані Бидел, жінка американського амбасадора в Норвеґії, причіпляє відзнаку „перемоги" ґенералові Шлейхерові, норвезькому командантові.

ФОНД РЕКОРДОВАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ПІСНІ

(Виказ ч. 9)

За почином Українського Конґресового Комітету наспіли далі оці датки і замовлення на рекордовання української пісні у виконанні хору проф. Олександра Кошиця:

Іван Дячун, Дітройт, Миш., замовлення	$ 10.00
Український Жіночий Просвітний Кружок, Бостон, Масс., замовлення (два сети)	20.00
Український Молодечий Клюб, Вилкс-Бері, Па., замовлення	10.00
Тов. ім. Івана Франка, Синґек, Н. Дж., замовлення	10.00
Ом. Гладкий, Пайней Ривер, Вірджінія, замовлення	10.00
Стелла Стрельбицька, Дітройт, Миш., замовлення	10.00
О. Вишиваний, Вест Айслип, Л. Ай., Н. Й., замовлення	10.00
Іван Кіналь, МекКіз Ракс, Па., замовлення	10.00
Укр. Культурний Центр, Філядельфія, Па., замовлення	10.00
Антін Шумейко, Юніон, Н. Дж., замовлення	10.00
Передтим проголошено	1,380.98
Разом	$1,490.98

Кому так вигідніше, той може переслати датки на замовлення також через канцелярії запомогових орґанізацій або редакції їхніх газет. Касієр Конґресового Комітету видасть посвідки на такі посилки після доручення йому грошей.

Степан Корпан,
касієр Українського Конґресового Комітету

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРҐАНІЗАЦІЙ

НЮКЕСЛ, ПА.

Український День й Свято Володимира.

Дня 27. липня ц. р. рано до місцевої церкви прийшло поважне число людей. Святу літурґію з відповідною проповідю провів о. І. Коцан з Пітсбурґу. Асистував до Сл. Божої місцевий хор при помочи хористів з Йонґставну, під управою о. С. Мусійчука. Це перший раз тут хор співав Сл. Божу. Громада повинна бути горда, що має вже свій власний хор.

Другою точкою Українського Дня був спільний обід, що відбувся зараз по Сл. Божій в церковній салі. І тут в часі гостини говорили оба священики і висказували, що доки в нашім народі буде віра в учителя Христа, доти бути в нас сила і будемо народом гідним чести і слави.

По гостині удалися всі в город „Айдлвуд", де відбулася трета точка, а іменно: Спортова і Концертова. В дечім перешкодив дощ, але народу мимо цего зїхалося багато. Прибули люде з Пітсбурґу (Золотий Хрест), з Арнольд, Ембрідж, Монессен, Батлер, Шерон, Йонґставн, а навіть, з далекого Вілінґу.

Програму відкрив предсідник п. Іван Дачко, а переводив о. С. Мусійчук. Він виступив з шкільними діточками, що виконали вільноручні вправи до своїх патріотичних пісень. Співав місцевий хор „Сурма" й з Йонґставну „Бандурист". що приїхав за стаpанням Андрія Пашовича.

Між програмами говорили о. Коцан (анґлійською мовою) і п. О. Венґжин, що вказали на вагу нашого єднання і спільної праці, яку оце ми доказуємо на таких днях. Найрільш заслуги в цім докладають щирі працівники й провідники священики, як от і цей, що тепер є в Нюкесл-Шерон.

Головним бесідником був п. Максим Оленич з Йонґставну, який обширніше доказував, що через незгоду нашу, всі ми нині терпимо чужу неволю. Але ще пізно, ще пора й тепер єднатися, брататися, вщіплювати в себе любов. Отакі Дні являються „скарбоною" в яку ми маємо вкладати наші цінности: пісню, віру, братерство і спільну працю. Маємо шанувати себе, своїх провідників, цю країну, Злучені Держави.

Ще говорив п. П. Саґліца з Йонґставну, що всюди працює на народнім і церковнім полі. Він привітав всіх від своєї громади і вказав на американський прапор, щоб ми під ним єдналися й були добрими горожанами Америки. За його старанням з всьої програми Українського Дня знято фільму.

До пізної ночі забавлялися всі і підносили заслуги доброго проводу та вартість нашого єднання, бо це піддержує нас на дусі до дальшої невсипущої праці, для справи прибраної батьківщини Америки й рідної нашої справи.

Осип Венґжин-Угрин.

ВУДВОРД ПЕРЕДБАЧУЄ ВІЙНУ

БЕТЛЕГЕМ (ПА.). — Кларк Г. Вудворд, спенсіонований адмірал, а тепер член федеральної ради цивільної опіки, говорячи до робітників занятих в „Бетлегем Стіл Компані", заявив, що Америка буде чинно у війні в дуже короткому часі.

АНҐЛІЯ І СОВЄТИ ЗАПЕВНЯЮТЬ ТУРЕЧЧИНУ

Амбасадори Анґлії і Совєтів щераз запевнили Туреччину, що вона може числити на їх повну мілітарну піддержку, якби на неї напали німці. Німеччина в останніх часах взновила свій дипльоматичний натиск на Туреччину і повела проти неї „війну нервів".

ХТО ВІДКРИВ ГІПНОЗУ?

Не легко є відповісти на питання, хто є дійсним відкривцем гіпнози, бо вже в старині існували люде, що мали дар т. зв. магнетичної сили, при помочі якої були в силі в відповіднім ступні впливати на волю інших. У середно-вічних хроніках такі згадки напотикається досить часто. І так згадується про неополітанського вченого Джіямбаттіста делля Порта як про чоловіка, який самою силою волі потрапив приневолити деякі особи до виконування ріжних дивацтв, як пливання на підлозі на взірець риби, скакання як воробець, копання як кінь і т. п.

Дійсним батьком гіпнози уважають анґлійського лікаря Брейда, що жив сімдесять літ тому в Манчестер, котрий перший застосував гіпнозу для лікувальних цілей. Оповідають про нього, що був в силі засипляти пацієнтів у дорозі гіпнози перед доконуванням операцій, причім його гіпнотична наркоза бувала така глибока, що пацієнт без пробудження і без відчування якихбудь болів, міг видержати навіть дуже тяжкі операції.

DEFENSE BOND QUIZ

Q. Where should I keep my Defense Savings Bonds?

A. In a safe place, because they have value which constantly increases. If you wish, the Treasury Department or any Federal Rerserve Bank will hold them in safekeeping for you without charge, giving you a receipt.

Q. Does an album filled with Stamps automatically become a Bond that will pay interest and mature in 10 years?

A. No. The completed album must be exchanged for a Bond. Regardless of the amount of money you have invested in Stamps, they will not bear interest until they are in the form of a Bond or Bonds.

NOTE:—To buy Defense Bonds and Stamps, go to the nearest post office, bank, or savings and loan association; or write to the Treasurer of the United States, Washington, D. C., for mail-order form.

Найвище положеним озером на світі є озеро Тітікака, між Перу і Болівією. Воно є близько 130 миль довге і 35 миль широке (пересічно) а лежить 12,545 стіп понад поверхнею моря. Говорять, що це велике озеро є місцями від 700 до 1000 стіп глибоке.

НЕ ПОДАЄТЬСЯ.—Цей німецький поручник, не дивлячися на ранену руку, кермує далі атакою своїх вояків проти російських позицій. (Німецька світлина).

Д-Р ЛУКА МИШУГА.

Шевченко -- Виразник Минулої й Прийдешньої України

(З серії викладів на українські теми, що були влаштовані Департаментом Східньо-Европейських мов Колюмбійського Університету разом з У. Н. Союзом).

(9)

Олександер Герцен, друкуючи в лондонськім „Колоколі" оден з листів Костомарова до нього, подає з цього листа таке:

„В будучім словянськім союзі, в який віримо і якого очікуємо, наша Україна повинна становити окрему державну цілість на цілім просторі, де народ говорить українською мовою, зо захованням єдности, основаної не на погубній, мертвій централізації, але на ясній свідомости рівноправности та своїх власних користей. А щоб наші потомки побачили те, що ледви якому Симеону з нашого покоління суджено бачити, треба, щоб словяне очищувались зо своїх давних упереджень! Хай же ні росіяне, ні поляки не називають своїми земель, заселених нашим народом".

Як з того видно, українське всесловянство мало наскрізь демократичний, республиканський і федеративний характер. Воно виключало панування одного словянського народу над другим і клало у свою моральну основу християнську етику. Воно зверталось проти всякого, отвертого чи закритого, словянського імперіялізму. І саме тому відповідав Костомарів московським демократам і централістам: „Ви бажаєте погодити те, чого не можна погодити, служити Богови і мамоні, бажаєте державної цілости і проповідуєте свободу". І то тоді, коли видно, що та російська „державна цілість", казав Костомарів, є окуплювана „Петропавловською кріпостю і цілковитим закріпощенням думки і слова". Тому і дораджував він тим російським демократам таке: „або ризикуйте державою, будьте готові на її розклад, коли бажаєте свободи", або інакше держіть російську імперію, але не проповідуйте свободи...

Ось такі думки, як бачимо, голошено в Києві, в самім центрі України, тому яких 100 років. За голошення тих і подібних їм ідей опинились ті Братчики в тюрмі чи пішли на заслання. Та найтяжче заплатив той, що властиво до Кирило-Методіївського Братства формально ніколи не належав. Це був Тарас Шевченко.

VII. Тільки один „російський напрямок".

Помічник шефа жандармів Дубельт, що вів у Петербурзі слідство проти Братчиків, не годен був зрозуміти одного, як міг у тому товаристві людей з освітою, що походили з дворянських родів і були навіть професорами в университеті, знаходитись така людина як Шевченко, щойно визволений кріпак. Того одного для нього вистарачло, щоб сказати Костомарови: „Та й гарнеж було те Товариство, до якого належав Шевченко". Знову самого Шевченка запитав Дубелт нахабно так:

Чому ваші вірші стільки поважались у ваших друзів, коли в них зовсім бракує розуму і краси? Не поважали вони вас більш за грубости і бунтівничі ідеї?

На те Шевченко відповів смиренно, але й іронічно:

Мої вірші може вподобались лише тому, що були писані що — українськи.

Куліш визнав Шевченка на слідстві „великим поетом", а Білозерський „поетом сиротою, що зазнав у життю багацько горя і страждав окрім того й душею", що завжди казав: „Я нічого не бажаю окрім того, щоб люде свого не цурались..."

Про це слідство зробив цареви доклад сам шеф жандармів, гр. Орлов. В ньому, згадуючи про „нахабні вірші" Шевченка, гр. Орлов написав про ті вірші ось таке:

„В них він то плакав через біди і нещастя України, яких не було, то славословив гетьманщину й колишню волю козаччини, то з нечуваним простацтвом робив наклепи на особи імператорської фамілії, забувши про те, що вони були його власними добродіями. Усе заборонене притягає до себе людей слабої волі, а тут крім цього впливало ще й те, що він набув славу великого малоросійського письменника і тому вірші його були подвійно вадливі й небезпечні; його віршами в Малоросії могли посіятись і зміцнитись думки про неправдивий добробут часів гетьманщини і бажання його зараз повернути і зробити Україну незалежною державою".

Далі гр. Орлов сам признає, що Шевченко таки до Кирило-Методіївського Братства не належав, але твердить, що серед Братчиків Україно - словяністів була „величезна пошана до його особи і поезії". Ще, каже гр. Орлов, виявилось, що „Шевченко почав писати свої нахабні вірші ще з 1837. р., коли словянські ідеї ще не торкнулись Київських вчених". Тому, хоч Шевченко не належав до Товариства, то „завдяки його безмірній нахабній сміливости його треба визнати одним з найбільших злочинців". І за те пропонує гр. Орлов призначити Шевченка салдатом в Оренбурзький корпус і не дозволити йому писати. До цього ще цар власноручно дописав: „під найгострішний нагляд зо забороною писати і малювати".

Гр. Орлов долучив ще цареви Миколі І. доклад про словянофільство й українську ідеольогію, які то матеріяли зістали проголошені щойно по російській революції.

Читаємо у цьому докладі таке:

„Щодо словянофілів, — так це головно московські вчені. Вони досі працюють на користь нашого правительства. Піклуючись про те, щоб закріпляти російську мову і російський спосіб думання, щоб відкидали з російської народности все зайве чужоземне, вони можуть бути корисними діячами в державі, засобом для пітримання її незалежности і могутности і правительство мусить їх підтримувати і заохочувати до цього. Та в Києві й Малоросії словянофільство стає українофільством. Там молодь з думкою про зєднання словян звязувала бажання відродження української мови, письменства і побуту і доходила навіть до мрій про відродження старої козацької волі і гетьманщини".

(Дальше буде)

ЩАСЛИВА СОБАКА.—„Фала", собака президента Рузвелта, поїхала теж з президентом на яхті „Потомак" на кружляння по морю.

НАЛЕТИ НА ЗАХОДІ ПРИПИНЕНІ

Обопільні налети англійських і німецьких літаків вже впродовж двох днів зовсім спинені. Німці спинили налети тому, бо майже всю свою повітряну силу перенесли на схід. А англійці припинили тому, бо мряка й дощ.

19. грудня 1240. р. Батий зруйнував Київ.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

IRONDEQUOIT, N. Y. — Місячні збори Тов. ім. Т. Шевченка, від. 289., відбудуться в пятницю, 15. серпня, в годині 7. ввечір, в домі, де звичайно. Проситься членів прибути на ті збори на означений час, бо маємо важні справи до полагодження. — Н. Головка, секр.

САВТ ПЛЕЙНФІЛД, Н. ДЖ. — Місячні збори відділу 312. відбудуться в пятницю, 15. серпня, в церковній гали, де завше. Проситься, щоби кожний член і членкиня явилися на збори, бо маємо важні справи до полагодження. Проситься прийти начас, щоби не сидіти довго. 8. година ввечір. — За уряд: А. Кручак, предс.; С. Завадовський, секр.

ПЛЕЙНФІЛД, Н. ДЖ. — Місячні збори Тов. ім. Івана Франка, від. 372., відбудуться в пятницю, 15. серпня, в годині 8. ввечір, в домі, де звичайно збори відбуваються. Просимо всіх членів прийти на ці збори. Довгуючі члени повинні вирівнати свої залеглости, бо як не вирівнають, будуть суспендовані. — Ю. Голинський, предс.; В. Реповець, кас.; Й. Ярема, секр.

ВІЛКС-БЕРРІ, ПА. — Місячні збори Бр. св. О. Николая, від. 99., відбудуться в неділю, 17. серпня, зараз по Сл. Божій, в гали церковній. Проситься всіх членів бути присутними на зборах, бо є важні справи до полагодження. — Уряд.

ГАМТРАМК, МІШ. — Місячні збори Тов. „Згода", від. 20., відбудуться в суботу, 16. серпня, в 7:30 вечером в Українській Хаті, 2240 Ґрейлінґ. Проситься всіх прибути та вирівнати свої залеглости. — Й. Прихідко, рек. секр.

ДІТРОЙТ, МІШ. — Місячні збори Бр. св. О. Николая, від. 175., відбудуться в суботу, 16. серпня, в годині 6:30 ввечір, в У. Н. Домі, 4655 Мартін ул. Обовязком кожного члена прибути на означений час, бо є важні справи до вирішення. — В. Братусь, предс.; В. Білінський, кас.; В. Бартош, секр.

СТЕМФОРД, КОН. — Місячні збори Бр. св. Арх. Михаїла, від. 350., відбудуться в неділю, 17. серпня, в годині 5. пополудні, в церковній гали на Ґрінвіч Еве. Проситься членів і членкиць, місцевих і позамісцевих, прийти на збори, бо є важні справи до полагодження. Рівнож пригадується довгуючим членам, щоби вирівнали свої залеглі вкладки. Проситься членів і членкиць не забувати за нових членів. — Василь Карий, предс.; Василь Блащук, кас.; Ілько Михайлишин, секр.

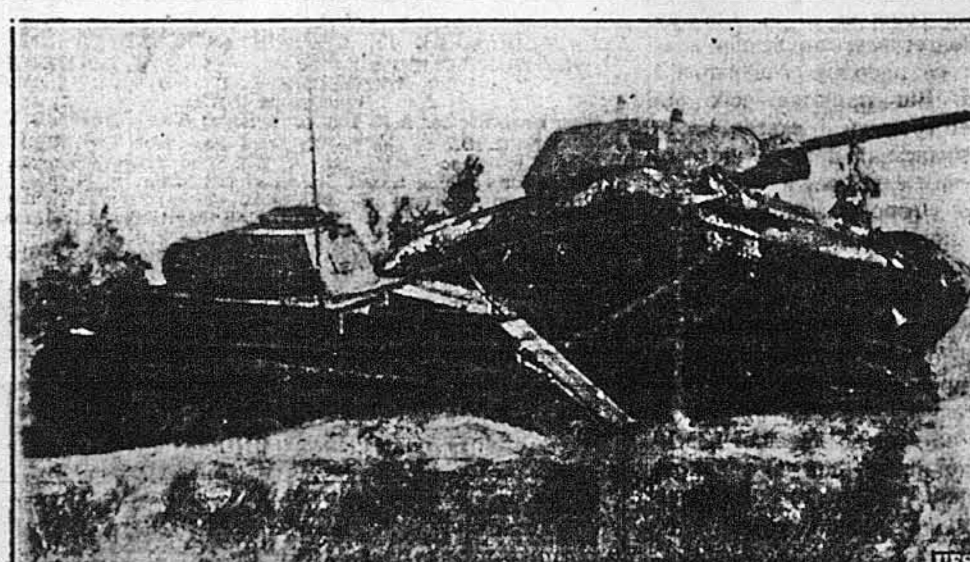
КЛІВЛЕНД, О. — Сестр. Н. З. П. Діви Марії, від. 112., буде мати збори 17. серпня, в гали церковній, по Сл. Божій, як кожного місяця. Просимо прийти, бо маємо важні справи до полагодження. Пригадуємо довгуючим вирівнати свої залеглі вкладки. — Уряд: Марія Ліска, пр.; Катерина Габрівська, фін. секр.; Софія Лазука, кас.; Домінійка Романович, рек. секр.

БЕТЛЕГЕМ, ПА. — Збори Бр. св. Димитрія, від. 288., відбудуться в звичайнім місци в неділю, 17. серпня, в годині 2. пополудні. Уряд просить членів, щоби брали більшу участь і прийшли на збори, бо є важні справи до полагодження. Тим, що довгують, звертається увагу, щоби не нарікали, як будуть суспендовані. — Уряд: Юрій Загвоцький, предс.; Дмитро Мушастий, кас.; Андрій Данилюк, секр.

ФОРД СИТІ, ПА. — Тов. Зап. Січ, від. 63., відбуде місячний мітинг в неділю, 17. серпня, в год. 1:30, в гали У. Н. Дому. Обовязком є кожного члена і членкиці прибути на мітинг, бо є важні справи до вирішення. Коли ще декотрі члени не вписали своїх дітей до У. Н. Союзу, то повинні на тім мітингу вписати, тимбільше, що тепер маємо нові і дуже корисні кляси для дітей, як також і для старших. — М. Личак, секр.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. — Сестр. Рожд. Пресв. Богородиці, від. 36., відбуде місячі збори в суботу, 16. серпня, в гали церковній, 303 Гудсон Еве., в годині 7. точно. Проситься членкиць явитися на означений час, бо маємо важні справи до вирішення. Пригадується тим, котрі довгують, щоби прийшли на збори і вирівнали свої вкладки. Проситься вас, сестри, вписуйте свої діти до Союзу. Тепер вийшли нові поліси для млоодих дітей. Приведіть знайомих на збори, а ми їх радо запишемо. Організаторка отримає нагороду за приєднання. — За уряд: Марія Гойсак, предс.; Анастасія Грицак, кас.; Марія Ходак, секр.

ПІТСБУРГ, ПА. — Тов. Рогатинщина, від. 396., відбуде місячні збори 17. серпня, у Петра Бекіш, 2114 Tustyn St., в годині 2. пополудні. Напоминається, щоби були на тих зборах усі члени, а передовсім ті, котрі належать до запомоги хорих. Маємо важні справи до полагодження. — І. Катириняк, секр.

РОЗБИТИЙ.—Німецький повз, розбитий російською артилерією десь при дорозі на російсько-німецькому фронті. (Російська світлина, переслана радіом з Москви).

АЖ СЛУЖБА ЇХ РОЗЛУЧИЛА.—Два брати-близнюки, Форест і Францес МекЛенен, з Норфоук, В. Ва., мусіли розлучитись щойно тоді, коли вступили на службу до американської фльоти. З обличчя вони цілковито до себе подібні.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, А ТИМСАМИМ СТАВАЙТЕ СПІВВЛАСНИКОМ ШІСТЬ МІЛІОНОВОГО МАЄТКУ ЦЕЇ ОРГАНІЗАЦІЇ.

ТАРЗАН ч. 378. Окружений.

Тарзан не хотів наново розпочинати боротьби з носорогом. Коли той пустився за ним, він скрутив на бік, пішов з вітром та пропав у нетрах.

Покрутивши носом носоріг пішов собі в свій бік. А Тарзан з новою енергією розпочав наново розшуки за Томом.

Том тимчасом вандрував по нетрах. Не орєнтуючись в них, він саме несвідомо повертав до тої околиці, по якій блукало стадо малп.

Малпи завважили його і закричали: „Тамаргані! Він вертає, щоб вбити нас! Вбиймо його". З тими словами вони почали окружати Тома.